

کیت سنجش فعالیت آنزیم کاتالاز Nactaz™ (Catalase activity Assay Kit)

مقدمه:

گونه‌های فعال اکسیژن (ROS=Reactive Oxygen Species) که شامل مولکول‌های بسیار فعال و اجداکسیژن هستند، از ترکیبات اکسیدکننده‌ی رایج محسوب شده و با حمله به مولکول‌های مختلف، ضمن اکسید کردن آن‌ها محصولات اکسید شده‌ی ثانویه نیز تولید می‌کنند. تعدادی از آنزیم‌ها نقش آنتی‌اکسیدانی مهمی را در برابر حمله‌ی گونه‌های فعال اکسیژن ایفا می‌کنند. از مهمترین این آنزیم‌ها می‌توان به کاتالاز اشاره کرد. کاتالاز (EC 1.11.1.6) آنزیم رایج موجود در سلول‌های پستانداران و غیرپستانداران است و تجزیه پراکسید هیدروژن به آب و اکسیژن را کاتالیز می‌کند و می‌تواند در هر ثانیه میلیون‌ها مولکول پراکسید هیدروژن را به آب و اکسیژن تبدیل کند.

پراکسید هیدروژن (H₂O₂) یکی از ترکیبات مولد گونه‌های فعال اکسیژن است و محصول متابولیسم طبیعی هوای بدن می‌باشد. اما این محصول جانبی برای سلول‌های یوکاریوتی سمی بوده و می‌تواند باعث آسیب DNA، اکسیداسیون چربی‌ها و پروتئین‌ها و منجر به جهش‌زایی و یا حتی مرگ سلول شود. برای جلوگیری از آسیب سلول‌ها و بافت‌ها، پراکسید هیدروژن توسط آنزیم کاتالاز به اکسیژن و آب تبدیل می‌شود. کاتالاز یوکاریوتی دارای هم‌است و در کبد، کلیه و گلبول‌های قرمز بالاترین غلظت و در بافت همبند کمترین غلظت را داشته و در پراکسی‌زوم سلول متمرکز شده است.

اساس این روش بر مبنای واکنش آنزیم کاتالاز (فعالیت پراکسیدازیک آنزیم کاتالاز) موجود در نمونه می‌باشد. در این واکنش ابتدا آنزیم کاتالاز در حضور پراکسید هیدروژن و متانول (به عنوان دهنده هیدروژن) باعث تولید نوعی آلدهید (فرمالدهید) می‌شود. در نهایت هیدروکسید پتاسیم به واکنش خاتمه داده، فرمالدهید حاصل، در ترکیب با کروموزن (ماده رنگی) به روش طیف سنجی در طول موج 540 تا 550 نانومتر قابل سنجش می‌باشد.

کیت سنجش فعالیت کاتالاز (Nactaz™) شرکت نوند سلامت، روشی ساده، تکرارپذیر و استاندارد برای اندازه‌گیری میزان فعالیت کاتالاز می‌باشد که در نمونه‌های بیولوژیکی مانند سرم، پلاسما، ادرار، بافت هموزنه و لیزات سلولی استفاده می‌شود.

روش کار:

1) آماده‌سازی نمونه‌های بافتی:

برای لیز نمونه‌های بافتی، در ابتدا حدود 50 تا 100 میلی گرم از نمونه را وزن کرده و پس از شستشوی کامل با PBS سرد، با یک میلی‌لیتر از بافر لیزکننده (سرد) موجود در کیت هموزن نمائید. سپس در 8000 دور به مدت 10 دقیقه سانتریفیوژ (نوند سلامت) در این مرحله استفاده از سانتریفیوژ یخچالدار را توصیه می‌کنند) کرده و برای انجام آزمایش از مایع رویی به عنوان نمونه استفاده نمائید (توجه داشته باشید که مایع رویی تا زمان استفاده باید در کنار یخ و یا در یخچال نگهداری شود).

برای اندازه‌گیری کاتالاز در سلول، 10⁶ سلول در یک میلی‌لیتر بافر لیزکننده هموزن‌نیز کرده و در 8000 دور به مدت 10 دقیقه سانتریفیوژ کنید. از محلول رویی به عنوان نمونه استفاده کنید. توجه داشته باشید که برای جداسازی سلول‌ها از کف پلیت، از مواد پروتئولیتیک (مانند تریپسین) استفاده نکنید.

2) آماده‌سازی معرف‌ها:

- **Assay Buffer 4x**: یک میلی‌لیتر از بافر را با 3 میلی‌لیتر آب دیونیزه مخلوط و از رسیدن محلول به pH=7 اطمینان حاصل کنید (نوند سلامت استفاده از NaOH را برای تنظیم pH توصیه می‌کند).
- **Sample Buffer 10x**: یک میلی‌لیتر از بافر را با 9 میلی‌لیتر آب دیونیزه مخلوط و پس از کنترل pH=7 به عنوان بافر نمونه برای رقیق کردن، استفاده نمائید (نوند سلامت استفاده از NaOH را برای تنظیم pH توصیه می‌کند).
- **Lysis Buffer 10x**: یک میلی‌لیتر از بافر را با 9 میلی‌لیتر آب دیونیزه مخلوط و پس از کنترل pH=7 به عنوان بافر نمونه استفاده کنید (نوند سلامت استفاده از NaOH را برای تنظیم pH توصیه می‌کند).
- **R2**: 70 میکرولیتر از R2 را با 9/93 میلی‌لیتر آب دیونیزه مخلوط و در ادامه روش کار از آن استفاده نمائید. توجه داشته باشید ماندگاری محلول حاصل یک ساعت بوده و توصیه می‌شود که در زمان شروع آزمایش تهیه شود.
- سایر معرف‌ها نیاز به آماده‌سازی ندارند.

3) روش اندازه‌گیری:

- 1) 50 میکرولیتر از Assay Buffer را با 50 میکرولیتر R1 مخلوط و سپس 10 میکرولیتر از R2 آماده شده را به مخلوط اضافه کرده و در ادامه برای شروع واکنش، 100 میکرولیتر از نمونه‌های بیولوژیکی (که شامل سرم، پلاسما، لیز سلول و بافت هموزن شده می‌باشد) و یا استاندارد با غلظت‌های مختلف را به مخلوط اضافه نمائید. لوله‌ها را با کاور پوشانده و به مدت 20 دقیقه در دمای کمتر از 20 درجه سانتیگراد به صورت مداوم آرام تکان دهید (Shake کنید و یا در Shaker قرار دهید).
- 2) در ادامه، 100 میکرولیتر از R4 (کروموزن) به لوله‌ها اضافه نموده پس از مخلوط کردن، 40 میکرولیتر از R3 را برای خاتمه واکنش اضافه و مخلوط نمائید.
- 3) در ادامه لوله‌ها را با کاور پوشانده و به مدت 10 دقیقه در دمای کمتر از 20 درجه سانتیگراد به صورت مداوم آرام تکان دهید (Shake کنید و یا در Shaker قرار دهید).

4) محاسبه

فرمول خط حاصل از غلظت های مختلف استاندارد (فرمالدئید) به صورت زیر خواهد بود:

$$y = Ax + B$$

y : جذب نوری استاندارد

A : شیب خط (مثال در فرمول نمودار بالا این عدد برابر با 0/0193 می باشد)

x : غلظت فرمالدهید

B : عرض از مبدا (مثال در فرمول نمودار بالا این عدد برابر با 0/1537 می باشد)

که با توجه به فرمول بالا میزان فعالیت آنزیم کاتالاز را محاسبه می گردد:

$$\text{Formaldehyde } (\mu\text{M}) = \frac{\text{OD Sample} - B}{A} \times 2.2$$

$$\text{catalase activity} = \frac{\text{Sample } (\mu\text{M})}{20 \text{ min}}$$

واحد فعالیت کاتالاز عبارت است از: nmol/min/ml (or mg pro)

توصیه ها:

- کیت در یخچال (دمای 2-8 درجه سانتی گراد) نگهداری شود اما معرف ها قبل از شروع آزمایش باید به دمای محیط (ترجیحاً دمای 20 درجه سانتی گراد) رسیده و قبل از استفاده ورتکس نمائید به گونه ای که هیچ کریستالی در معرف ها دیده نشود.
- توصیه می شود از هر نمونه 3 بار تکرار انجام دهید و میانگین آن ها را به عنوان نتیجه نهایی در نظر بگیرید. همچنین برای رسم منحنی حتماً از 3 بار تکرار در غلظت های مختلف لحاظ شده و میانگین را به عنوان عدد مرجع در نظر بگیرید.
- رعایت زمان های ذکر شده در روش کار به خاطر اندازه گیری فعالیت آنزیم ضروری می باشد.
- در نمونه های بافتی و لیزات سلولی اندازه گیری پروتئین نیز توصیه می شود که می توانید بدین منظور از کیت Nadfred™ نوند سلامت استفاده نمائید.
- در زمان کار با کیت رعایت اصول ایمنی آزمایشگاهی الزامی می باشد.

4) پس از 10 دقیقه انکوباسیون، 50 میکرولیتر از R5 را اضافه و پس از مخلوط کردن، در 4000 دور به مدت 5 دقیقه سانتریفیوژ نمائید.

5) مقدار 200 میکرولیتر از هر لوله را به چاهک های پلیت 96 خانه اضافه نموده و با الیزار ریدر در طول موج 550 ± 20 نانومتر قرائت نمائید.

- توجه داشته باشید برای رسیدن به نتایج قابل اتکا باید میزان فعالیت آنزیم کاتالاز در نمونه های شما مابین 5 تا 30 میکرومول فرمالدهید باید باشد. در غیر این صورت بهتر است نمونه ها را با Sample Buffer رقیق نموده و ضریب رقت را در آخر وارد فرمول نمائید.

6) برای رسم منحنی استاندارد، استاندارد موجود در کیت را با استفاده از جدول زیر رقیق نمائید:

غلظت نهایی استاندارد (μM)	Sample Buffer (میکرولیتر)	استاندارد (میکرولیتر)	لوله (چاهک)
0	1000	0	A
10	990	10	B
20	980	20	C
30	970	30	D

پس از تهیه غلظت ها، طبق روش اندازه گیری (بند 3) به جای نمونه از غلظت های مختلف استاندارد تهیه شده، استفاده نموده (برای رسم منحنی از میانگین 3 بار تکرار غلظت های مختلف استفاده نمائید) و در آخر با توجه به میانگین اعداد به دست آمده از غلظت های 10، 20 و 30 میکرومول نموداری خط را با یکی از نرم افزارهای آماری همانند اکسل ترسیم و از فرمول خط و ضریب رگرسیون برای محاسبه میزان فعالیت آنزیم کاتالاز استفاده نمائید.

